N°. 482. **DE GRONDWET.** 1854.

DINGSDAG 12 DECEMBER.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . " 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

Hervorming van 's Rijks belastingstelsel.

I.

Zoo de constitutionnele partij in hare uitingen bezield was met denzelfden geest als hare tegenstanders: zij zou gewagen van de gave der voorzegging, die zij bezit, nu zij met welgevallen mag terugzien op het tijdstip, waarop zij ernstig en innig doordrongen was van de grootsche taak, die haar wachtte en waarvan de vervulling niet achterbleef, zoodat zij thans reeds de gezegende vruchten mag plukken van eene overtuiging, die haren diepsten grond vindt in de beginselen, waardoor zij zich als staatspartij kenmerkt.

Nog niet zoolang geleden, legde de constitutionnele partij de taak bloot, tot welker vervulling zij zich geroepen gevoelde: *de hervorming van ons belastingstelsel;* want het was hare overtuiging: "ons belastingstelsel is verouderd, past niet meer bij den toestand der maatschappij; het drukt ongelijk en werkt alzoo onregtvaardig; het draagt er veel toe bij, dat de *middenstand*, die kern van elke Natie, steeds meer en meer tot armoede wegzinkt; het ontzenuwt het volk; maakt het onzelfstandig en moedeloos. Ons belastingstelsel moet dus in dien zin worden hervormd, dat, *naar gelang der omstandigheden*, de nijverheid *van lieverlede* van de knellende banden, die haar drukken, worde vrijgemaakt; dat de accijnsen *van lieverlede* wegvallen van de eerste levensbehoeften, opdat het volk zich gezond en krachtig kunne voeden; opdat het toekomend geslacht waardige afstammeling zij van die mannen, vol energie, levenskracht en ontwikkelingsgeest, die wij — en de geheele wereld met ons — met eerbied als onze voorvaderen in 's lands historie zien afgeschetst."

Zij ving die taak aan onder de ongunstigste omstandigheden. De eerste stap op dezen weg beproefd, werd *ontijdig* genoemd, men zag daarin het najagen van volksgunst en eene politieke strekking. Zij werd tegengehouden door eene Kamer, die niets aannemen kon of wilde van 't geen van de constitutionnele partij komt; maar die ook uitbundig was in den lof op het accijnsstelsel en in het beweren, dat de accijnsen niet drukken en niet worden gevoeld, ja zelfs, dat de Natie zich met de accijnsen had vereenzelvigd, in welk oordeel zij zich schikte naar het believen en ten gerieve van eene Regering, die de verklaring liet geven, "dat voor de accijnsen eene Nederlandsche gehechtheid bestaat," ja zelfs den uitval zich veroorloofde, "dat het grondwettig voorstel eene bespotting der Natie was, die hoogstens verdiende begraven te worden in het stof der vergetelheid."

De constitutionnele partij heeft den weg, door haar ingeslagen, met moed blijven bewandelen; want in het doel zelf, dat zij beoogde, vond zij kracht, steun en voldoening in de ruimste mate, zoodat geen beletsel of struikelblok haar kon vervaard maken. Nog geen jaar is verloopen, of zij ziet de kracht harer beginselen reeds werken en doordringen.

Op nieuw tracht zij, bij het doen van den tweeden stap, het verwijt van onpartijdigheid te ontgaan en eerst *nadat* het plan der Regering tot vermindering van lasten is openbaar gemaakt, komt zij met een voorstel te voorschijn, dat tot afschaffing van lasten moet leiden; want "ons belastingstelsel moet niet opgelapt worden en moet — voor den schijn slechts — geenerlei wijziging ondergaan. De *hervorming* geschiede wel van lieverlede; maar zij worde aangevangen, voortgezet en volbragt *volledig en stelselmatig.*" En naauwelijks komt de overweging van dat voorstel in behandeling of de Regering verklaart zich genegen, om, zoodra politieke omstandigheden zulks zullen toelaten, "de afschaffing van den accijns op de rogge en eene daarmede verband houdende wijziging van den accijns op de tarwe voor te stellen". Ja, zoo diep had de overtuiging der constitutionnele partij reeds indruk gemaakt, dat die politieke omstandigheden, door de Regering tot voorwaarde gesteld, geen beletsel meer scheen te zijn, voor andere voorstanders van hervorming van het belastingstelsel, om een *tweede voorstel* aan te bieden, dat bloot de strekking heeft, om den accijns op de rogge af te schaffen.

Over zulke spoedige, ongedachte uitkomsten verblijden wij ons van harte; want tot de bereiking van het door ons beoogde doel, worden moed en ijver geëischt, en zij blijken in dat tweede voorstel ten volle. Maar ook en bovenal zijn het *eensgezindheid* en *eendragtige zamenwerking.* "Wanneer ieder hetgeen hij 't meest dringend acht, *het eerst* hervormd wil zien: men wordt verdeeld; veel wordt er dan beproefd; maar niets tot stand gebragt. Er zij éene *leiding;* er zij één *stelsel*, waarnaar het doel zal bereikt worden en de uitslag *kan* niet twijfelachtig zijn."

Wij hebben reeds onze ingenomenheid te kennen gegeven met het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen en, zoo er nog iets aan onze overtuiging ontbrak, aangaande de mogelijkheid van de afschaffing, in verband met de behoeften der schatkist, zoowel als met betrekking tot de keuze van den accijns, waarvan de afschaffing meest raadzaam en wenschelijk wordt geacht: de beantwoording der bezwaren, die het voorloopig verslag heeft medegedeeld, heeft op eene uitnemende wijze bijgedragen, om het doeltreffende van dat voorstel buiten twijfel te stellen. Wij zien dan ook geene onoverkomelijke bezwaren, wanneer wij eene poging wagen, om die eensgezindheid en die eendragtige zamenwerking te beproeven tusschen mannen, die, naar wij vertrouwen, zonder twijfel hetzelfde doel beoogen, maar slechts in de keuze der middelen verschillen. Tot dat einde willen wij onpartijdig nagaan tot hoever zij hetzelfde pad betreden en wáár, in welk opzigt en in hoever zij van elkander wijken.

In het voorstel der *drie leden* wordt gezegd, "dat naar hunne gemoedelijke en vaststaande overtuiging, het Staatsbelang vordert *afschaffing der belastingen*, die op de noodwendigste levensmiddelen drukken". Er is niets in het voorstel der *vijf* leden of in de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag te vinden, dat eenig, zelfs het minste verschil in *diezelfde* overtuiging zou openbaren.

"Afschaffing *vooral* van die op het *gemaal*", zeggen de *drie* leden, en daarmede stemmen ook de *vijf* overeen, als zij beweren: "De accijns op het gemaal is de hoeksteen van ons accijnsstelsel. Indien de afschaffing van den accijns op de brandstoffen die van den accijns op het gemaal onbepaald of zelfs langen tijd moet doen uitstellen: zij zouden dat gevolg van hun voorstel ernstig betreuren." De meest volkomen overeenstemming loopt ten duidelijkste in het oog, als de *drie* leden verklaren: "De afschaffing van andere belastingen zal de aanvraag tot het afschaffen van die op het gemaal niet verminderen, maar veeleer vermeerderen"; terwijl de *vijf* leden erkennen: "Is de afschaffing van den accijns op de brandstoffen tot stand gebragt, de wensch om ook het gemaal uit de rij onzer belastingen te doen verdwijnen, zal niet minder levendig blijven." Maar, wat verhindert dan de geheele afschaffing van den accijns op het gemaal? Ook daaromtrent bestaat geen verschil. De *drie* leden "meenden een en ander te moeten herinneren, om de aandacht er op te bepalen, hoe moeijelijk het *steeds* zal blijven, om tot eene afschaffing der belasting op het gemaal te geraken, wanneer de behoeften der schatkist het in de plaats stellen van andere lasten tot een gelijk bedrag zullen vorderen". En wat zeggen de *vijf* leden? "Zonder een aequivalent in de plaats te stellen, zal de afschaffing van het gemaal *altijd* en onder *alle* omstandigheden groote bezwaren opleveren: bezwaren, die zooveel te gewigtiger zullen bevonden worden, wanneer men zich overtuigd zal zien, dat die afschaffing den val van andere accijnsen onfeilbaar na zich sleept, en wanneer men derhalve al terstond voor zooveel grooter aequivalent zorgen moet."

Tot hiertoe is het ons mogen gelukken de overeenstemming der gronden aan te toonen, waarop de beide voorstellen rusten, in betrekking tot de hervorming van ons belastingstelsel in het belang van den Staat. In een volgend artikel vestigen wij het oog op de punten van verschil.

In *de Nederlander* van 6 December leest men:

"De gewezen Minister van Financien, de heer van Bosse, heeft aan de Tweede Kamer medegedeeld waaraan *hoofdzakelijk* zij het voorstel der vijf mannen te danken heeft: *Men wilde juist door vermindering van inkomsten de Regering doen zien, dat het tijd is om met het verhoogen van de uitgaven niet verder te gaan.*"

"Een *heroïek* middel, meer evenwel om verkwisting te beletten dan om *financiën te verbeteren* geschikt.

Wij dachten, dat het beletten van verkwisting het beste middel was, om finantien te verbeteren.

De anti-revolutionnaire partij toont met woord en daad, dat zij een zeer onbekrompen gebruik van tijdelijke goederen in bescherming neemt.

Ook dat hadden wij van de *Christelijk historische* partij niet gewacht.

Minder, omdat zij door zelfverloochening scheen te willen uitmunten; maar omdat het hier voornamelijk geldt het besteden van 's lands penningen, die *door de Natie* worden opgebragt.

Die opbrengst geschiedt door de heffing, en dan nog niet eene gemakkelijke, eenvoudige en billijke heffing van belastingen.

Nu schijnen wij in die zinsnede te bezitten het *eigen gevoelen* der redactie van *de Nederlander*, orgaan der anti-revolutionnaire partij; niet het op zich zelfstaand oordeel van den correspondent J. B.

Wij wijzen op de geschiedenis van het beheer van 's Rijks geldmiddelen gedurende de laatste dertig jaren, die voorzeker geene gunstige uitkomsten heeft opgeleverd tot staving van het beweren, dat ruimte van inkomsten en overvloed van 's lands penningen tot verbetering van de financien hebben gestrekt. Wij vragen, of niet *elk* middel om verkwisting te beletten met de eischen van het Christendom overeenstemt?

In *historischen*, zoo min als in *Christelijken* zin is dus het gevoelen der anti-revolutionnaire partij te verdedigen.

Zou men niet gelooven, dat *al* die betuigingen van christelijke beginselen op zich zelve weinig beteekenen, als men in woord en daad zoo menigmaal openbaart, dat zij slechts *leuzen* zijn; op zijn best genomen uitnemend geschikt, om de eenvoudigen te verblinden?

Moeten bij den buitensporigen, soms wel eens onzinnigen ijver voor de belangen van het huisgezin in zake van opvoeding en onderwijs, niet te eerder in het oog vallen de flaauwheid en onverschilligheid, die men *betoont*, niet *zegt* te betoonen, maar die men *betoont* voor de pogingen, om te zorgen voor de *volksvoeding* en de *volksnijverheid*?

Wij hebben nog nooit in *de Nederlander* tegenspraak of wederlegging ontmoet der artikelen, in de Nis. 186 en 187 van *de Grondwet* geplaatst.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Er is heden geen gebrek aan berigten uit de Krim; twee paketbooten de *Caire* en de *Thabor*, welke den 25sten en 30sten van Constantinopel vertrokken, zijn, nagenoeg gelijktijdig, te Marseille aangekomen.

Niet dat de berigten door die booten aangebragt melding maken van nieuwe schitterende wapenfeiten; maar zij wijzen eene verandering in de positie aan. De geallieerden, die in de laatste dagen belangrijke versterkingen hebben ontvangen, waren op het punt om de positien te verlaten, die zij sedert den slag bij Inkermann hadden ingenomen.

en eene offensieve houding aan te nemen zoowel tegenover Sebastopol als tegenover het Russisch leger te land. Eene groote veldslag schijnt dus onvermijdelijk, en eene depêche meldt zelfs, dat generaal Canrobert daarvoor den dag van 2 December had bepaald. Wij stellen echter niet veel vertrouwen in die vooraf bepaalde tijdstippen voor groote gebeurtenissen. Indien die groote slag metterdaad op den 2 Dec. zou hebben plaats gehad, dan voorzeker zouden wij er heden, den 11, wel iets van weten door middel van den telegraaf. Deze heeft echter daarvan tot dusver nog geene melding gemaakt.

Uit de door de *Caire* en de *Thabor* aangebragte berigten blijkt nogtans dat de soort van wapenstilstand, welke sedert den slag bij Inkermann plaats had, op het punt was van op te houden en dat de vijandelijkheden weldra zullen worden hervat.

Het feit reeds in eene depêche medegedeeld dat er op den 23 November eene kleine schermutseling zou hebben plaats gehad en dat de Engelschen, na zich meester gemaakt te hebben van eene door de Russen bezette positie op eene hoogte nabij Sebastopol, eenige kanonnen zouden hebben vernageld — dat feit bevestigt zich, maar het is het eenig wapenfeit dat te vermelden is sedert 5 tot 28 Nov.

De Russische troepen hebben de positiën verlaten, die zij ten zuiden van Sebastopol hadden gekozen en prins Menchikoff heeft zijn hoofdkwartier te Batchi-Serai gevestigd.

Eene depêche van prins Menschikoff, bevattende berigten tot 1 December, meldt dat op die dagteekening niets nieuws voor de muren van Sebastopol was voorgevallen. Zij spreekt niet van de schermutseling van den 23sten, waarvan de correspondentien te Constantinopel aangekomen gewag maken.

Al de depêches zijn overigens rijk aan bijzonderheden omtrent de beweging der troepen, die bestemd zijn om het leger in het Oosten te versterken. Men kan zich moeijelijk een denkbeeld vormen van de bedrijvigheid, welke heerscht in de havens van Marseille, Toulon, Constantinopel en Varna.

Op den 28 Nov., bedroeg de versterking, welke de geallieerden erlangd hadden reeds ongeveer twintig duizend man. Sedert moeten zij dagelijks nieuwe versterkingen hebben ontvangen; want dagelijks vertrekken er op nieuw troepen naar het Oosten.

Depêches uit Weenen en Bucharest bevestigen het vertrek van 35,000 Turken naar de Krim onder bevel van Omar-Pacha. Deze laatste zou heden Bucharest verlaten om zich naar Varna te begeven, waar hij zich zal inschepen.

Het bevestigt zich dus, dat de geallieerden in den loop dezer maand eene krachtige poging zullen wagen, opdat de quaestie van Sebastopol opgelost zij alvorens de termijn van eene maand in het tractaat van Weenen bepaald, verschenen is, en opdat dat verdrag van kracht zij.

De Fransche *Moniteur* deelt eene depêche van generaal Canrobert mede de dagteekening van den 25 Nov. voerende. Daaruit blijkt, dat het aanhoudend regenachtig weder het vervoer belemmert. De vestingwerken werden niettemin voortgezet. De oprigting van nieuwe batterijen en de herstellingen aan de oude ging met spoed voort. Het Russische leger had meer dan het Fransche te lijden door gebrek aan toevoer van levensmiddelen. Datzelfde blad deelt ook het besluit mede, waarbij de Duitsche rijksdag eergisteren zijne goedkeuring heeft gehecht aan het tractaat van 20 April.

De inhoud der berigten door de *Thabor* aangebragt komen, in het kort hierop neder:

De Hertog van Cambridge is den 28 te Constantinopel aangekomen.

Generaal Lacy Evans is Malta doorgetrokken naar Engeland terugkeerende. Het geallieerde leger erlangt dagelijks versterkingen; er waren ook uit Algerie troepen aangekomen. Deze versterkingen waren voldoende om aan een op handen zijnde veldslag te doen denken.

De Onder-koning van Egypte heeft 2200 man naar Constantinopel gezonden, en men verwacht nog een korps van 5000 Egyptenaren.

Te Constantinopel zijn belangrijke aankoopen gedaan van voorwerpen en materialen ten gebruike van de geallieerden, gedurende hunne overwintering.

De Russen schenen zeer veel aan hongersnood te lijden en aan ziekten, die daarvan het gevolg zijn.

De berigten te Marseille aangebragt door de Thabor, melden als zeker, dat ten gevolge van een krijgsraad den 28 gehouden, generaal Canrobert besloten heeft om op den 2 December een slag te leveren. (Reeds boven hebben wij echter medegedeeld, dat naar alle waarschijnlijkheid op den 2 Dec. nog *geen* slag geleverd was.) Het leger was vol geestdrift. Men was begonnen hevig op Sebastopol te vuren. De laatste parallel is gereed en reeds was men op 100 ellen van de plaats genaderd. Een algemeene aanval is op handen.

Den 23 hebben de Engelschen 16 stukken geschut van de Russen vernageld.

De generaal Liprandi heeft aan het hoofd van 20,000 man zijne voorposten naar Balaklava doen rukken; maar het was niet waarschijnlijk, dat hij de geallieerden op nieuw zou aanvallen.

De wegen in de Krim zijn schier onbegaanbaar geworden, hetgeen het Russische leger zeer bemoeijelijkt in het opdoen van voorraad.

De geallieerden bereiden zich voor om een grooten slag te slaan.

Het vlotmaken van het schip *Henri IV*, dat bij den storm van 19 November veel geleden had, is gelukt. De artillerie is ontscheept en de helft der stukken is vervoerd om de artillerie der vesting te versterken.

Uit Marseille vertrekt een groot aantal vrijwilligers ter versterking van het leger in het Oosten.

Tot zoo verre de berigten omtrent het oorlogstooneel. Wat de diplomatische aangelegenheden betreft, moeten wij opmerken, dat er nog veel onzekerheid bestaat omtrent het uitstel in het tractaat van 2 December. Men heeft gesproken van eene maand en ook van drie maanden, en, eindelijk, heeft men getracht die beide termijnen met elkander in overeenstemming te brengen door te zeggen: het uitstel van eene maand is Rusland gegeven, om toe te stemmen tot onderhandeling op zekere grondslagen; wil het zulks niet, dan zou het of- en defensief verdrag op 2 Januarij uitvoering erlangen. Neemt Rusland de grondslagen van onderhandeling aan, dan zullen nog twee maanden toegestaan worden om op die grondslagen te onderhandelen, en het is alleen in geval men gedurende dien tijd tot geene schikking geraakt, dat Oostenrijk op 2 Maart zijne troepen zal voegen bij die van Frankrijk en Engeland.

Wij deelen die lezing mede zonder er ons aansprakelijk voor te stellen; zij komt ons zelfs om verschillende redenen een weinig ongerijmd vóór. Zeker is het, dat er in het verdrag sprake is van een uitstel van eene maand of van drie maanden; maar waartoe staat dat uitstel in betrekking? ziet daar juist het onbekende punt.

De adhaesie van Pruissen aan dit tractaat wordt meer en meer waarschijnlijk. Wij beschouwen dit steeds als een vredelievend verschijnsel.

Eene depêche uit Francfort deelt mede, dat in de zitting van eergister de Duitsche rijksdag met eenparigheid van stemmen op ééne na (die zich aan de stemming onthouden had) het additioneel artikel van 20 April heeft aangenomen. Deze uitslag was te voorzien.

Te Parijs zijn berigten medegedeeld omtrent de beraadslagingen der te Rome vergaderde bisschoppen ter zake van de onbevlekte ontvangenis. 440 stemmen hebben zich vóór het leerstuk in zijn ganschen omvang verklaard, en 4 hebben het op nieuw geheel verworpen. Wij bepalen ons bij deze enkele vraag: wat wint de godsdienst bij de verkondiging van dit nieuwe leerstuk? Wat de Spaansche Cortes betreft, weet men, dat het ministerie zijn ontslag heeft ingetrokken; maar zijne positie blijft niettemin zeer moeijelijk. De discussien in de zitting van den 4 waren zeer levendig en onstuimig. Daarin was vooral belangrijk de betuigingen van vriendschap jegens den Hertog der overwinning, welke de heer O'Donnel in zijne redevoering heeft afgelegd.

Wij hebben onze lezers reeds bekend gemaakt met de herkiezing der leden van de Zwitsersche bondsvergadering, welke de centrale magt van den bond uitmaakt, en de vervanging van den heer Ocksenbein door den heer Staempfli, chef der radicale partij van Bern.

De bondsvergadering heeft in de zitting van den 7 hare werkzaamheden voortgezet en zij heeft benoemd tot President, gedurende de zitting van het jaar 1855, den heer Furrer en tot vice-president den heer Staempfli.

In Belgie heeft zich een comité gevormd met het doel om den verkoop en de ronddeeling van oeconomische soep te bevorderen.

Zij zal dagelijks van elf tot een ure verkrijgbaar zijn. De prijs is 5 cents de kan.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 11 DECEMBER.

DISCUSSIEN OVER HET IN OVERWEGING NEMEN VAN HET VOORSTEL TOT AFSCHAFFING VAN DEN ACCIJNS OP DE ROGGE.

De heer VAN RAPPARD, ofschoon stemmende tegen het in overweging nemen van het voorstel tot afschaffing van de brandstoffen, zal nu stemmen vòòr het in overweging nemen van *dit* voorstel, omdat Spr. het billijk acht, dat nu uitkome, welk der beide voorstellen het beste is, ofschoon hij in 't algemeen, van wege den toestand der tijden, voor het tegenwoordige is tegen *alle* afschaffing van belastingen. Spr. staat overigens voor, om *nu* de wet op de middelen te laten in haar geheel en alzoo niet toe te stemmen in de voornemens der Regering, tot opheffing van het tonnegeld en het verminderen met 23 opc. op het gemaal; opdat later, na het reces, met naauwgezetheid het vraagstuk van de afschaffing van belastingen kunne worden behandeld. Spr. stelt derhalve de Regering voor, om voor het oogenblik de wet op de middelen te herstellen op den voet, zoo als die tot dusver jaarlijks is vastgesteld.

De MIN. VAN FIN. zegt, dat, daar de Regering uit het verslag heeft opgemerkt, dat de meerderheid den wensch heeft geuit gelijk luidende aan dien van den heer van Rappard, ook zij meent, dat de tijd te kort is, om nog vòòr Januarij het vraagstuk der belastingen te behandelen; en wanneer de Kamer dus wil uitstellen de discussie over de aanhangige voorstellen, dan wil de Regering van hare zijde hare voorstellen intrekken en de wet op de middelen laten zoo als zij tot dus ver was.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER (*een der voorstellers*) verklaart geen bezwaar te zien in het uitstel van de behandeling van het voorstel, mits dan ook die van het voorstel, rakende de brandstoffen worde uitgesteld.

De beraadslagingen worden gesloten, en wordt de prise en considération AANGENOMEN met algemeene (64) stemmen.

De heer VAN RAPPARD stelt daarna eene motie van orde voor, strekkende om de beraadslaging over het voorstel tot afschaffing van de brandstoffen uit te stellen *tot na het reces.*

De heer THORBECKE is verrast over hetgeen door den eersten Spreker en den Minister is in het midden gebragt. Hij gelooft, dat eerst na de behandeling van de begrooting van uitgaven kan te pas komen de vraag wat met de voorstellers nopens de middelen moet geschieden. De vijf voorstellers hebben den tijd en de gelegenheid niet gehad zich te beraden over de gedane motie van orde, en stellen dus voor, vooralsnog dienaangaande geene beslissing te nemen.

De heer VAN NISPEN maakt bezwaar tegen het voorstel van den heer THORBECKE; want hij acht het juist noodig, dat op dit oogenblik eene beslissing in de zaak kome, omdat het voorstel van de rogge geprae judicieerd zou worden, indien dat van de brandstoffen wèl nu werd behandeld.

De heer THORBECKE had gedacht, in elk geval, dat het voorstel van de rogge *nu* in de sectiën zou worden behandeld; er was slechts sprake van *de discussiën*, niet van het onderzoek *in de sectiën*. Spr. vraagt nu uitstel tot na afloop van *deze* zitting, om tijd te geven aan de voorstellers van de afschaffing der brandstoffen, om zich te beraden over de vraag, of zij met het voorstel van den heer van Rappard instemmen.

De heer DE KEMPENAER acht het niet noodig, dat de Kamer het advies inwinne van de vijf leden, voorstellers met de afschaffing der brandstoffen. Zij hebben het regt zich te beraden; maar de Kamer moet intusschen beslissen.

De heer VAN HOËVELL is den vorigen Spr. dankbaar voor zijne welwillendheid, om de voorstellers het regt te geven zich te beraden; maar wanneer die welwillendheid strekt, om inmiddels de Kamer toch te doen beslissen, dan is Spr. van die welwillendheid niet gediend. Spr. stelt derhalve voor, als motie van orde, om de beraadslaging over het voorstel van den heer VAN RAPPARD te verschuiven tot een nader oogenblik.

De heer VAN 'S GRAVESANDE wenschte dezelfde motie te doen en zal dus die van den heer v. Hoëvell ondersteunen, mits het uitstel niet langer zij dan tot na de pause.

De heer DE KEMPENAER komt op zijn gevoelen terug en betoogt o. a. dat er zelfs geen tijd is, om in de sectien vòòr het reces te onderzoeken het voorstel betrekkelijk de afschaffing van de rogge.

De heer VAN RAPPARD acht het noodzakelijk, dat er eene beslissing kome *heden*, en wil de motie van den heer v. HOËVELL aannemen, mits het uitstel slechts verleend worde tot na de pause.

De VOORZITTER zegt, dat om aan eene moeijelijke discussie een einde te maken, hij zich verbindt om het besluit van de centrale afdeeling omtrent het al of niet onderzoek in de sectiën mede te deelen na de pause, en dan de verdere discussiën uit te stellen tot heden namiddag.

Dienovereenkomstig wordt alsnu besloten.

DISCUSSIEN OVER HET VIII HOOFDSTUK DER BEGROOTING.

(*Marine.*)

Art. 1. wordt aangenomen.

Bij art. 2. (Admiraliteit [illegible]) maakt de heer ELOUT eene opmerking omtrent de noodzakelijkheid van een raad van admiraliteit; de Minister zegt, dat hij ook raad heeft bij deskundigen, zoo ambtenaren als particulieren; maar tegen de instelling van een specialen raad heeft de Minister bezwaar. Art. 2 wordt aangenomen, zoo mede art. 3.

Bij art. 4 (tractementen der ambtenaren voor de marine-inrigtingen) merkt de heer BAUD op, dat de etablissementen te Hellevoet, Vlissingen en Willemsoord onmiddellijk aan Zee zijn gelegen en dus het eerst bloot staan aan een eventuelen aanval ter zee. Spr. vraagt nu, of die havens zijn verdedigd op eene wijze, die gelijk staat met de vermeerderde middelen van aanval, sedert de laatste jaren uitgevonden en in toepassing gebragt. Spr. meent, dat die havens in open toestand verkeeren en hij vraagt of de aandacht der Regering op dit aangelegen punt is gevestigd. — De *Minister* zegt, dat de aandacht der Regering daarop is gevestigd geweest; indien de vergadering verlangt, wil de Min. daarvan in commité bijzonderheden mededeelen. De art. 4, 5 en 6 worden aangenomen.

Bij art. 7 herinnert de heer BAUD aan de groote ramp, die het schip *Hendrika* heeft getroffen en waardoor zoo vele huisgezinnen in rouw zijn gedompeld. Spr. wijst er op, hoe in de dagbladen geklaagd is over de slechte betonning van de plaats, waar het ongeluk is gebeurd, en dat men te vergeefs bij de Regering op verbetering ten deze heeft aangedrongen. Spr. wenscht omtrent deze zaak eenige inlichtingen van de Regering. De Minister dankt den Spr., deze zaak ter sprake gebragt te hebben, en de Minister leest te dier zake een rapport voor, uitgebragt door een officier, die sedert de laatste [illegible] gehouden over de betonning en kustlichten; blijkens dat verslag was de toestand van beide voldoende en eischte geene verandering. Meerder licht zou, volgens dat rapport, meer nadeel toebrengen dan nut. De Minister beaamt dat rapport en meent, dat alle mogelijke voorzorgen ten deze zijn genomen.

De heer SLOET TOT OLDHUIS wijst op het algeheele gemis aan reddingsbooten en reddingsmiddelen op de Zuiderzee, ofschoon hij niet weet, of die zaak den Minister van Marine, dan wel dien van Binnenl. Zaken aangaat. De vaart op die zee neemt dagelijks toe; niet minder dan 1000 schepen o. a. oefenen er de vischvangst uit. Spr. hoopt dan ook, dat in deze de regering maatregelen moge nemen.

De heer HUGENHOLTZ had gewenscht, dat de Minister ten aanzien van de betonning verklaard had een nader onderzoek te willen instellen. Het rapport, dat bijgebragt is, in zijne waarde latende, acht Spr. toch het vraagstuk nog al twijfelachtig en niet zoo geheel beslist, om elk nader onderzoek onnoodig te achten. Spr. wil hier nog geen oordeel uitbrengen; maar hij meent toch, dat een vuurschip, ge-

plaatst aan de buitenzijde van de Banjaart elk ongeluk dáár onmogelijk zou maken.

De MINISTER VAN MARINE acht het onmogelijk, dat een vuurschip op den duur het dáár zal kunnen uithouden.

— De artt. 7, 8, 9 en 10 worden AANGENOMEN.

Bij de *derde afdeeling* (materieel der zeemagt) vraagt de heer DELPRAT het woord om zijne gevoelens te ontwikkelen, dat hij, met den heer BAUD, een verklaarde voorstander is van de opheffing der rijkswerven en den aanbouw etc. van rijksschepen verder bij aanbesteding te doen.

De heer THORBECKE komt terug op zijne vroeger gedane vraag, op welken grond de Min. heeft kunnen verklaren, dat hij binnen een jaar een stelsel zal aanbieden. De Min. had geen woord geuit, ten aanzien van de voorbereidende maatregelen, tot dus ver voor dat stelsel genomen.

De heer BAUD komt mede terug op de wenschelijkheid, om het bouwen van schepen bij aanbesteding te doen en de kostbare rijkswerven liever op te heffen. Daarbij treedt Spr. in een betoog tegen hetgeen de heer Hugenholtz voor 't behoud van de rijkswerven had aangevoerd.

De vergadering wordt daarna geschorst voor een kwartier-uurs.

Voortzetting der discussien over de tijdsbepaling van de behandeling der voorstellen tot afschaffing van belastingen.

De VOORZITTER zegt, dat de centrale afdeeling besloten heeft *om de behandeling van het voorstel betrekkelijk afschaffing van den accijns op de rogge* OOK IN DE SECTIËN *uit te stellen tot na het reces.*

De heer THORBECKE zegt, dat de voorstellers van de afschaffing voor de brandstoffen niet overtuigd zijn, dat er geen gelegenheid zou zijn tot afdoening: afdoening van eene zaak van algemeen en overwegend belang. Het voorstel is in staat van wijzen; het voorstel van de rogge nog in worden, en wat de verklaring des Min. van Finantiën betreft, de voorstellers komt het niet genoeg voor, dat de Minister de wet op de middelen weder terugbrenge op den ouden voet; maar wel dat de Min. ook intrekke art. 4 van 't ontwerp van wet op de schatkistbilletten, met beide voorstellen in naauw verband. De voorstellers betreuren het besluit van de centrale afdeeling, en Spr. drukt den wensch uit, dat die afdeeling alsnog van haar besluit terugkome; omdat het van algemeen belang is, dat het voorstel van de afschaffing der rogge in de sectien vóór het reces behandeld worde. Dan kan de behandeling der beide voorstellen onmiddellijk na het reces plaats hebben. Dan ware het uitstel slechts een kort uitstel en er zou geen schijn bestaan alsof men *afstel* wilde.

De *Voorzitter* verzocht nu, 't eerst te behandelen 't voorstel van den heer THORBECKE, om het voorstel tot afschaffing van den accijns op de rogge nog vóór het reces in de sectiën te onderzoeken.

De heer VAN RAPPARD wijst op nieuw op den korten [illegible] die overbleef en op het moeijelijke onderwerp, dat volgens het voorstel, nu nog aan het onderzoek der sectiën zou worden onderworpen. Spr. althans heeft den tijd nog niet gehad om de wetten na te gaan, die met dit onderwerp in verband staan.

De heer v. GOLTSTEIN kan zich niet vereenigen met de gedane motie, omdat ook Spr. van oordeel is, dat aan de Kamer de tijd tot een onderzoek in de sectiën ontbreekt.

De heer THORBECKE begrijpt zeer wel, *dat zij die geenerlei afschaffing willen*, gekant zijn tegen zijn voorstel. Volgens Spreker is er tijd nog te over, om het voorsel in de sectiën te onderzoeken. Er zijn nog 14 dagen vóór Kersmis. De begrooting van uitgaven en de wet op de middelen zullen waarschijnlijk niet langer meer dan acht dagen de Kamer ophouden; en welke houding zou het nu geven, wanneer de leden der Kamer acht dagen vóór Kersmis huiswaarts keerden, *omdat er geen tijd was om een voorstel tot afschaffing van belastingen te onderzoeken.* Spr. kan dus niet aannemen, dat er geen tijd zou zijn; wel kan hij aannemen, dat, wanneer er sprake is van vermindering van lasten voor het volk, *voor deze Kamer geen oogenblik, geen uur, geen dag mag verloren gaan.*

De heer ROCHUSSEN verkeert in twijfel. Hij wenscht toelichting op twee punten. 1°, waarom de centrale afdeeling besloten heeft het onderzoek in de sectiën *niet* te doen plaats hebben; 2°. wat het gevoelen is omtrent het onderzoek van de voorstellen der afschaffing van den accijns op de rogge. — Ware het onderzoek *mogelijk*, gewis hij zou er ook de voorkeur aan geven; want men zou dan een stap nader doen tot eene beslissing in eene zaak, die inderdaad in het algemeen belang beslissing vordert.

De VOORZITTER verklaart, dat hij niet geregtigd is, om de motieven der centrale afdeeling hier in deze vergadering mede te deelen. Overigens was de rede van den heer VAN RAPPARD duidelijk ten aanzien van die motieven.

De heer VAN NISPEN (*een der voorstellers*) wil geheel neutraal blijven met zijne mede-voorstellers, ten aanzien van de vraag der behandeling in de sectiën. Die voorstellers zouden dan ook geen deel nemen aan de stemming.

De heer DE BRAUW meent, *na* den heer v. NISPEN, grond (!) te hebben om te stemmen tegen het voorstel van den heer Thorbecke. Spr. meent, dat juist, omdat het belang van het volk in die voorstellen zoo zeer is betrokken, het niet nuttig was om er zoo veel spoed mede te maken. Men moest daartoe tijd, veel meer tijd hebben. Met uitstel won men alles, en verloor men niets.

De heer DOMMER VAN POLDERSVELT was verheugd over het voorstel, dat gedaan is om de behandeling der voorstellen rakende belasting-afschaffing uit te stellen. Maar ongaarne zou hij aan dit uitstel een indruk zien geven van *afstel*. Hij zal alleen dan vóór stemmen, wanneer de Kamer verklaren zal, dat zij spoedig terug zal komen om de zaak goed te behandelen.

Wat de behandeling in de sectien betreft, Spr. kan, noch mag gelooven, dat de leden huiswaarts zouden keeren als er sprake is van een onderzoek van een voorstel, zoo belangrijk en zóó verwant met de belangen des volks, als dat is van de afschaffing van den accijns op de rogge. Hij zal dus stemmen vóór het voorstel van den heer Thorbecke.

De heer THORBECKE herinnert, dat, werd het voorstel van den heer VAN RAPPARD aangenomen, de wet op de middelen zal blijven zoo als ze steeds was, van de afschaffing der belasting op de brandstoffen niets zal komen en ook het voorstel betrekkelijk den accijns van de rogge zal blijven rusten. Spr. zegt dat dit zeer wenschelijk is voor hen, die *geene afschaffing* willen; maar dat *zij* zich daarmede niet kunnen vereenigen, die het verligten van lasten zoo spoedig mogelijk wenschen te zien tot stand gebragt

De heer LUIJBEN verklaart, *dat hij niet verkiest* te blijven in de residentie, om het voorstel te onderzoeken; hij had er geen tijd toe. — De discussien worden gesloten.

De heeren van Nispen, Storm van 's Gravesande, van Akerlaken en Rochussen *verlaten de zaal, om niet mede te stemmen*, nadat de Voorzitter, te regt, heeft doen opmerken, dat, volgens het reglement van orde, geen lid het regt heeft om zijne stem te onthouden, wanneer hij in de Vergadering aanwezig is.

Het voorstel van den heer THORBECKE wordt alsnu met 33 tegen 28 stemmen AANGENOMEN.

Voor de heeren Hengst, Heemskerk, Jespers, Dullert, Westerhoff, van Heiden, Zijlker, Hugenholtz, de Lom, Hoijnck, Huguenin, Storm, v. d. Veen, Beens, v. Hoëvell, Dommer, Strens, Bots, v. Wintershoven, Thorbecke, Meeussen, Mackay; Anemaet, v. Zuijlen, Elout, Meijlink, v. Eck, Sloet, Slicher, Reinders, de Poorter, Ten Cate en v. Bosse.

Het voorstel van den heer van RAPAPRD, om de discussiën over het voorstel van de brandstoffen uit te stellen tot *na* het reces, wordt alsnu *in* discussie gebragt. De heer THORBECKE verklaart, dat op zijn verlangen het voorstel van de rogge *nu* nog in de sectiën zal worden onderzocht, de voorstellers van het voorstel op de brandstoffen zich niet verzetten tegen het uitstel, mits de Minister van Finantiën dan ook van zijne zijde geen inbreuk make op het aangenomen *status quo* (door artikel 4 van het ontwerp op de schatkistbiljetten nog niet te doen aannemen). — De MIN. v. FIN. ziet geen verband tusschen art. 4 dier wet en het voorstel van de brandstoffen. — De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE bestrijdt den Minister en gelooft, dat art. 4 dier wet ook wel degelijk inbreuk zal maken op het voorstel betrekkelijk de rogge. — De heer HUGENHOLTZ zegt, dat bij genoemd art. 4 eene som wordt aangewezen, om jaarlijks te amortiseren, en dat dus dit art. in zeer naauw verband staat tot onze finantien en vooral tot elk voorstel van belasting-afschaffing. Dat is een band, dien men zich aanlegt, en waardoor de geheele quaestie van belasting-afschaffing wordt geprejudicieerd. — De heer VAN HOËVELL constateert, dat dezen morgen de regering onmiddellijk opstond om in te willigen het verzoek van den heer v. RAPPARD om niets te praejudiciëren; maar dat, nu van *deze* zijde 't zelfde verzoek gedaan wordt, de Regering alle moeijelijkheden opwerpt, om aan gelijk verzoek *niet* te voldoen. — De heer STRENS stelt, om aan de zaak een einde te maken aan de regering voor, om het ontwerp van wet op het depôt der muntbilletten ook eerst na het reces te behandelen. — De heer ROCHUSSEN kan geen verband zien tusschen de wet op het depot der muntbiljetten en de afschaffing van belastingen; omdat, bij de behandeling dier wet, op art. 4 een amend. zal worden vastgesteld. — De heer v. HOËVELL zagt, dat de heer Rochussen juist, door te gewagen van een amendement op art. 4; bewezen heeft, dat de genoemde wet wel degelijk prejudicieert op de quaestie der belasting-zaak. Al wat Spr. verlangt is, dat de Min van finantien thans ook toesta wat dezen ochtend is toegestaan. De *Min. van Finantien* geeft het verband *niet* toe, dat er bestaan zou tusschen art. 4 van de wet op het depôt det muntbiljetten en de zaak der belasting-afschaffing. Intusschen heeft de Minister er niets tegen, wanneer de Kamer besluiten zal, de geheele wet uit te stellen, tot *na* het reces.

Het voorstel van den heer VAN RAPPARD wordt nu met 58 tegen 7 stemmen AANGENOMMEN.

TEGEN de heeren Sloet, Reinders, Hengst, Zijlker, van der Veen, van Hoëvell en Thorbecke.

DISCUSSIEN OVER HET VIIIste HOOFDSTUK

(*Marine.*)

De MINISTER VAN MARINE antwoordt op de vraag, gedaan door den heer SLOET, dat de Marine niets te doen heeft met de reddingsbooten; de Minister van Binnenl. Zaken is de man dien het aangaat. Wat het stelsel van aanbesteding betreft, aangeprezen door de heeren Baud en Delprat; de Min. gelooft zeer goed, dat dit stelsel eene goede zijde heeft, maar hij betwijfelt, of het voor het Rijk wenschelijk zou zijn om op particuliere werven te doen bouwen.

De heer HUGENHOLTZ beantwoordt de heeren Baud en Delprat, betrekkelijk hun verlangen, om de rijkswerven op te heffen, en betoogt nog nader het nut dier instellingen. — Wat het stelsel betreft, Spr. meent, dat het zeer wel mogelijk is, om te bepalen reeds nu, wat een schip kost van zekere grootte, en hoeveel geld er noodig zal zijn, om over eene reeks van jaren te komen tot eene uitbreiding van ons materieel geëvenredigd aan de behoefte en aan onze finantiële krachten.

De heer v. LIJNDEN wenscht te kunnen stemmen vóór dit hoofdstuk, maar als hij van den Min. niet anders verneemt dan hetgeen tot dusver is gezegd, dan moest hij er *tegen* stemmen. De Min. zegt eerst hij heeft geen stelsel; dan over een jaar bied ik u er een aan, en nu straks weder dat hij er geen bezat; dat noemde Spr. eene groote *stelselloosheid.*

Er zijn nu nog verscheidene sprekers ingeschreven, waarop de heer VAN HEIDEN REINESTEIN voorstelt, om eene avond-zitting te houden, aanvang nemende ten 7½ ure.

Dit voorstel wordt met 33 tegen 32 stemmen AANGENOMEN.

TEGEN de heeren: v. Goltstein, Stolte, v. d. Poel, Heemskerk, Jespers, v. Amerongen, Westerhoff, v. Nispen, v. 's Gravesande, Hoekwater, de Lom, Hoynck, Storm, Wintgens, v. Hoëvell, Donker, Rochussen, Bots, Hoffman, Thorbecke, Meeussen, Luijben, v. Foreest, Kien, v. Rheede, v. Zuijlen, de Brauw, Gevers, Engelen, v. Eck en Delprat.

Nog is in deze zitting besloten, om vóór de discussien over de wet op de middelen, af te doen de volgende wetsontwerpen:

1o. Begrooting van den arbeid van gevangenen over 1855;

2o. houdende de regterlijke indeeling van den Haarlemmermeerpolder;

3o. onteigening van perceelen voor een station van den Rhijnspoorweg;

4o. verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting 1854 (Kosten van den Haarlemmermeer).

5o. begrooting van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, 1855 en;

6o. vermindering van regten op de granen.

Eenige discussie is ontstaan over de vraag of het wetsontwerp tot aankoop van 2½ of 3 pcts. Nat. Schuld, ter vervanging der schatkistbilletten in het depôt der muntbilletten, mede nog vóór het reces zou behandeld worden.

De Min. van Fin. verklaart zich voor het uitstel der behandeling tot na het reces; de heer van Nispen wil de wet hebben behandeld met uitligting van art. 4; eindelijk wordt op voorstel van den heer Strens, besloten tot behandeling na het reces, met 37 tegen 28 stemmen.

TEGEN de heeren, v. Foreest, Oosting, Kien, v. Lynden, Elout, Gevers, Engelen, v. Deinse, Slicher, Delprat, v. Rappard, v. Golstein, Stolte, v. Bosse, v. Amerongen, v. Frank, v. Heiden, Hoekwater, de Kempenaer, Dirks, Wintgens, Bosscha, Baud, Donker, Rochussen, Hoffman en de *Voorzitter.*

Eindelijk is nog, tot na het reces, uitgesteld de behandeling van het wetsontwerp, *houdende afschaffing van het tonnegeld.*

's Gravenhage, 11 December.

Z. M. heeft benoemd tot honorair lid der commissie van onderwijs: in Zuidholland, bij continuatie, den heer D. Blankenheijm; in Zeeland, bij continuatie, den heer E. J. F. P. J. G. Vogelvangen.

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der infanterie: tot kapit. van de 3de kl. den 1sten luit.-adjud. J. D. de Rooij, van het wapen, thans gedetacheerd bij het bataillon mineurs en sapeurs, en bij het wapen der infanterie voor memorie gevoerd wordende, met bepaling dat hij ook in zijnen nieuwen rang en zijne tegenwoordige betrekking bij het bataillon mineurs en sapeurs zal worden gehandhaafd; bij het 8ste regem. tot kapit. van de 3de kl. den 1sten luit. H. van der Werf, van het corps; bij het instructie-bataillon: tot 1sten luit. den 2den luit. J. H. H. Dommers, van het bataillon.

Den 8sten December jl., heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken voorloopig met ingang van den 1sten Januarij 1855 en tot wederopzeggens tot telegrafisten der derde klasse benoemd: C. van Kempe Valk; H. J. Verwoert; L. Fr. Ch. van Erp Taalman Kip; P. Elve, G. J. Fruithoff; J. G. Diehl; R. L. Jansen; H. L. Constant Petri; K. Bloemendal; J. F. Caspers; D. Houtman; J. T. van Schouwenburg; W. H. Gosler; A. C. van Erpecum; J. L. Burck; J. A. Fleischer; C. P. H. Tjarda van Starkenborgh, en J. P. Stutterheim, thans leerling-telegrafisten.

De Minister van Buitenlandsche Zaken heeft van den Britschen gezant berigt ontvangen dat de lords commissarissen der Admiraliteit, in de London Gazette van 10 November jl., ter algemeene kennis hebben gebragt, dat zij, ten behoeve van Hare Majesteit de Koningin, een voortdurend regt zich blijven voorbehouden op Harer Majesteits schepen: Assistance, Resolute, Investigator, Pioneer en Intrepid, welke in de noordelijke IJszee (Arctic Seas) door hunne bemanning zijn verlaten.

* Z. M. de Koning is heden uit deze residentie weder naar het Loo vertrokken.

* H. M. de Koningin heeft kostbare en sierlijke geschenken gezonden voor weldadigheids-loterijen, als aan de vereeniging *Christelijk Armbezoek*, te Leiden; aan de Vrouwen-vereeniging: *tot nut der Armen*, te Rijp; aan dergelijke loterijen te Beverwijk en te Lochem.

Voor de laatste loterij zijn ook geschenken gezonden door H. M. de Koningin-moeder en door H. K. H. prinses Hendrik der Nederlanden.

Het heeft H. M. de Koningin ook behaagd, aan vrouwen bestuurderessen der moederlijke liefdadigheid aan den Helder, wederom de belangrijke som van *f* 100 toe te zenden.

Het heeft H. M. de Koningin behaagd om voor de eerlang te Beverwijk te houden loterij, aan de voor dezelve bestaande commissie als prijs toe te zenden eene zeer keurig bewerkte casette.

* Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, is gisteren van HD. buitenlandsche reis in de residentie aangekomen. H. K. H. de Prinses wordt aanstaanden Zondag alhier verwacht.

* De Koning heeft gratie van de doodstraf verleend aan J. M. Prikkarts, J. J. Beaujean, G. W. Slangen en J. G. Berg, die door het Prov. Hof in Limburg, wegens diefstal met verzwarende omstandigheden tot die straf veroordeeld zijn. Hun straf is in verscheidene jaren gevangenis veranderd.

* Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage zijn voornemens, op Vrijdag, den 29 December 1854, des namiddags ten één ure, op het Raadhuis, in het openbaar aan te besteden: de aanbouwing van twee vleugels en het doen van verdere werken aan de gemeente-badinrigting te Scheveningen. Aanwijzing dezer werken zal geschieden op Maandag, Dingsdag, Woensdag en Donderdag den 18, 19, 20 en 21 December e. k., te beginnen des voormiddags ten 9 ure, aan de bad-inrigting, alwaar de teekeningen, tot het bestek behoorende, gedurende die dagen, tot des middags 12 ure zullen voorhanden zijn. Het bestek is op de plaatselijke secretarie verkrijgbaar tegen betaling van *f* 1.

* Door den heer van Rechteren zal aanstaanden Dingsdag, een luisterijk diner gegeven worden, waarop Z. D. H. de Hertog van Saxen-Weimar, ministers en vele aanzienlijken zijn uitgenoodigd.

* Tot dusverre heeft men geenerlei bevestiging erlangd van de geruchten, die men zoo gaarne had zien verwezenlijken, nopens het redden van de bemanning en de passagiers der *Hendrika*. Meer en meer houdt men het er voor, dat de 72 personen, welke dit schip op had, bij of kort na het verbrijzelen daarvan hun graf in de golven gevonden hebben. Die vrees zou ook daardoor te meer grond erlangen, als het waar is wat men verzekert, dat er ook stukken van de barkas en de boot bij Brouwershaven op het strand zijn geslagen. Bij de heeren burgemeesters van Wassenaar en Loosduinen zijn vele goederen geborgen.

* Wij vernemen, dat de vier 's Gravenhaagsche Liedertafels *Cecilia*, *Euphonia*, *Helicon* en *Vereeniging* voornemens zijn, met welwillende medewerking van het Orchest-personeel der Fransche Opera, te geven, een groot Vocaal en Instrumentaal concert, *ten voordeele der Armen*, en dat zulks zal plaats hebben, in de zaal *Diligentia*, op Woensdag den 17 Januarij 1855.

* Een brief uit de Krim meldt, dat de sergeant van Hove, van het vreemden legioen, broeder van den schilder (dezer dagen met de Leopolds-orde begiftigd), is voorgedragen voor de militaire medaille, wegens zijn lofwaardig gedrag in den slag aan de Alma.

* Men verneemt, dat aan C. Koning, beschuldigd van moord op zijnen vader, gepleegd den 23 Oct. ll. onder de gemeente Loosduinen, bereids de acte van beschuldiging is beteekend; in welke zaak het Openbaar Ministerie zal worden waargenomen door den adv.-gen. Mr. J. W. Gefken, terwijl aan den beschuldigde als verdediger is toegevoegd Mr. H. B. Weeninck.

Wij meenen het publiek te moeten herinneren, dat de muntbiljetten, vervaardigd volgens de wet van 17 December 1849, Staatsblad n°. 46, nog gedurende den loop dezer maand December bij de ontvangers der belastingen kunnen worden in betaling gegeven.

De heer P. Bleeker, te Batavia, heeft aan het museum voor natuurlijke historie te Leiden, dezer dagen eene rijke verzameling van visschen uit onze Oost-Indische bezittingen toegezonden.

De Minister van Financien — aldus lezen wij in den *Courier de la Meuse* — heeft onlangs een besluit genomen, waarvan de strekking onze provincie zeer veel nadeel kan berokkenen. Door eene uitlegging in September jl. gegeven aan de ministeriële resolutie van 4 Julij 1845 no. 113, (*Staatsbl.* 1849 no. 40) heeft Z. Exc. beslist, dat vreemde kooplieden, welke in ons land komen om paarden te koopen, ten einde die uit te voeren, voortaan verpligt zijn een patent te nemen. Tot dus ver is de wet nooit op die wijze begrepen of toegepast. Men begreep, dat indien het besluit van 21 Mei 1849, van een ieder, die een beroep of bedrijf uitoefent, vorderde dat hij zich tot dat einde van een patent zou moeten voorzien, hij werkelijk dat beroep of bedrijf moest uitoefenen om onderworpen te zijn aan de regten, welke de Nederlandsche schatkist op dit stuk vordert. De vreemdeling, die aankoopen komt doen, op onze markten voorraad opdoet, of zich voorziet van onze nijverheid of landbouw-voortbrengselen, werd niet beschouwd als uitoefenende zijn beroep of handel; voor zoo ver hij althans in het land zelf niet verkocht wat hij had ingekocht.

En, inderdaad, is de verkoop der gekochte koopwaar, haar aan anderen te debiteren niet het eenige, wat het uitoefenen van het bedrijf van koophandel karakteriseert? Voor zoo verre de paardenkooper, die bij onze grondeigenaars en landbouwers komt koopen, in het land zelf zijne paarden niet verkoopt, kan de regering niet op wettige wijs constateren, dat hij het beroep van koophandel in de provincie uitoefent. Sedert meer dan dertig jaren zijn de Belgische, Duitsche en Fransche kooplieden bij ons komen koopen. Zij kwamen tot den huidigen dag met vol vertrouwen en zonder te vermoeden, dat zij ooit bemoeijelijkt zouden worden. Maar dank zij de ministeriële uitlegging, hebben zij het [illegible] moeten ondervinden, daar sommige hunner onlangs zonder voorafgaande kennisgeving, zich verpligt zagen een patent te nemen; buiten hun weten overtraden zij de wet en werden met boete bedreigd.

Wij gelooven, dat deze wijze van handelen en uitleggen der wet niet regtvaardig en staatkundig is; dat zij, integendeel, ten nadeele van de belangen des lands strekt en, noodwendig, belemmerend moet werken op onzen handel en de ontwikkeling der nijverheid- en landbouw-voortbrenging. Wel verre van de vreemde koopers te verwijderen en hun aan banden te leggen, moet men ze bevoordeelen en aanlokken; men moet met hun juist omgekeerd handelen ten aanzien van hetgeen wij onlangs zeiden van de vreemde uitventers, die komen verkoopen in plaats van koopen; in stede van hun belastingen op te leggen en te doen betalen en ze te onderwerpen aan lastige en kwellende formaliteiten, moet men bij ons, meer nog dan elders, de koopers aanmoedigen. Dan alléén zullen wij gemakkelijke en voordeeligen wegen tot vertier onzer goederen erlangen en wezenlijk voordeel genieten van de vrijheid van koophandel, waarop al onze wetten op het stuk van koophandel gegrondvest zijn. De zaak komt ons gewigtig genoeg voor om daarvan van de zijde van onze gemeentebesturen en kamers van koophandel een voorwerp van ernstige klagten te maken bij de regering. Thans geldt het, naar het schijnt, slechts de kooplieden in paarden; maar wie zegt ons, dat de regerings-ambtenaren deze ministeriële uitlegging niet zullen uitstrekken tot alle koopwaren of landbouw-voortbrengselen? En wat zou de toestand worden van onze grondeigenaars en landbouwers, indien men ieder, die hier ons vee, of welke andere levensmiddelen ook, die onze provincie oplevert, komt koopen, verpligtte, een patent te nemen en belasting te betalen ten voordeele der schatkist. Dat zou zijn het land sluiten voor onze naburen, en ons beletten zelve bij hen te gaan verkoopen wat zij bij ons komen zoeken. Zou men het te eenigen dage niet raadzaam kunnen oordeelen, een patent te vorderen van hem, die in onze fabrieken en industriële inrigtingen voorraad zou willen komen opdoen, of koopen in onze magazijnen en winkels? De willekeur heeft geene grenzen.

Eergisteren is aan de fabriekswerf van de heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel te Amsterdam, met goed gevolg te water gelaten het ijzeren stoom-schroefvaartuig, *Maastroom*, gebouwd voor rekening van den heer F. J. J. Machen bestemd voor de groote vaart tusschen Rotterdam en Vlaardingen, vice versa.

Den 13 dezer zal op de werf de Boot, van den scheepsbouwmeester F. F. Groen, in de Groote Wittenburgerstraat te Amsterdam, van stapel loopen het fregatschip *Willemina* en *Clara*.

De gemeenteraad van Amsterdam heeft in zijne zitting van eergisteren avond aangenomen met 16 tegen 5 stemmen het adres aan Z. M. den Koning, waarbij wijzigingen in de gemeentewet worden verlangd.

Door de benoeming van den regter Mr. B. C. Cau. tot Burgemeester te Zierikzee, is door de arrondissements-regtbank voor de ontstane vacature de volgende lijst van aanbeveling opgemaakt: 1°. mr. J. P. van der Bilt, kantonregter te Tholen; 2°. Mr. W. H. Kroef, kantonregter te Brouwershaven; en 3°. Mr. J. van der Feen, griffier bij het kantongeregt te Zierikzee.

Den 7 dezer is van de scheepstimmerwerf van Kater en Meulman te Groningen met goed gevolg te water gelaten het kopervast en gekoperd brikschip *Joan Jacob*, groot circa 200 tonnen, onder de directie van den heer Mr. F. U. H. Reiger, te Amsterdam, zullende gevoerd worden door den kapit. H. Beckering.

Leijden, 9 Dec. Heden zijn alhier tot doctoren in de regten gepromoveerd de heeren H. N. Grobbee, geboren te Zwolle, na openlijke verdediging van eene Diss. Jurid. Inaug.: »*de condemnatorum restitutione* (*sive rehabilitatione*) *in Jure Criminali*,» en C. J. Taunij, geboren te Haarlem, mede na openlijke verdediging van een Specimen Jurid. Inaug. *de injuria reali*.

Assen, 7 Dec. Heeren Ged. Staten dezer Provincie hebben eene commissie benoemd tot oprigting van een Provinciaal Museum van oudheden, bestaande uit de Heeren mr. C. W. E. Kijmell, Burgemeester te Roden, mr. L. O. Gratama, Regter in de Arr. Regtbank te Assen, dr. M. J. Noordewier, Rector van het Gijmnasium te Assen, mr. A. J. Schmidt, Advocaat te Assen, ds. J. W. Lieftinck, Predikant te Odoorn, ds. J. J. Swiers, Predikant te Havelte, en D. H. v. d. Scheer te Coevorden. (*D. C.*)

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 10 Dec. 1854.

Johannes Jacobus Harsveld, 58 j.; met Johanna Harsveld, 58 j. — Johannes Petrus Schram, 23 j.; met Pieternella van den Berg, 21 j. — Hendricus Hendriks, 29 j.; met Anna Cornelia Barbara Baar, 29 j. — Johan Kirchner, 26 j.; met Maria Katharina Kroes, 23 j. — Frederik Johannes van den Bosch, 27 j.; met Helena Op 't Einde, bijna 26 j.

Correspondentie.

Het stuk van »eenige onpartijdige voorstanders van regt en billijkheid» over het uitwaterings-kanaal van Grave naar den Amer, kan niet geplaatst worden, in den vorm, waarin 't ons is toegezonden.

Wij wenschen den geëerden inzender, die zich door verontwaardiging tot menige onvoorzigtige uitdrukking heeft laten leiden, niet noodeloos aan mogelijke onaangenaamheid bloot te stellen.

Per Telegraaf.

Parijs, 11 December. De *Moniteur* behelst tijdingen uit Battoun, die tot 30 October loopen. Zij vermelden dat een Russisch escorte, dat 800 Turksche krijgsgevangenen naar den Don overbragt, door de Circassiers in het gebergte overvallen en verslagen werd, zoodat de Turken zich weder in vrijheid gesteld zagen.

Weenen, 10 December. Het voornaamste artikel van het tractaat van 2 December bepaalt, dat wanneer voor het einde van 1854 de vrede niet verzekerd is, het of- en defensief verbond tusschen Oostenrijk en de Westersche mogenheden in werking treedt.

Parijs, Zondag 10 December, des Namiddags. De *Moniteur* bevat een keizerlijk decreet, waarbij onze buitengewone gezant bij het Weener hof, Baron de Bourqueney, tot grootkruis van het Legioen van Eer benoemd is. Hetzelfde blad meldt, dat de Fransche troepen Rome niet zullen verlaten, voor dat aldaar de [illegible] zal zijn hersteld. De Fransche bezetting zal slechts langzamerhand verminderd worden.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

1e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 369 en 12184 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 11 December 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	60 1/8 60
Dito Certificat. .	3	71 1/4 1/2 1/4
Dito Dito . .	4	89 1/2 7/8 1/2
O. I. Leening. .	4	88 7/8 9 1/8
Amort. Syndic.	3 1/2	87 1/4
Hand.-Maats. .	4 1/2	
Belgie.		
Certificaten. . .	2 1/2	
D° Rothschild .	[illegible]	
Frankrijk.		
Obligatiën . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18 11/16
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl. 5/m.	3	33 7/8 4 15/16
Bew. Sp. Com.		5 5/8
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	37 3/16 1/8
Dito uitgest . .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	100 7/8
Dito 1828/1829	5	100
Cert. 1831/1838	5	83 3/4
Dito Dito	4 1/2	86 1/4 1/2
Dito *Hope* . . .	4	75 3/4
Dito *Stieglitz* .	5	
Dito dito 5e Ser.	4	74 [illegible]
[illegible]		
Certific. dito. .	6	
Polen.		
Obligatiën . . .	4	67
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	65 3/4
Dito bet. Amst.	5	74 7/8 5 1/8 4 7/8
Dito Nation. .	5	68 1/8 1/4
Dito 1847 . . .	2 1/2	38 1/4 5/16
Dito 1851/1852	2 1/2	38 1/4 5/16

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 96¾; Mexic., te Lond. 3 pct. 19 13/16, 20; dito Onb. 19 15/16, 20; Gren., te Lond. Uitg. 5 11/16, 6.

De markt was heden tengevolge van eenige verkooporders, zoo door winst realisatie als op de lagere buitenl. koersen algemeen zeer flaauw gestemd. Van binnenl. fondsen was de handel in integr. en van buitenl. in Oostenrijksche en Spaansche het meest geanimeerd.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.